

List za koristi delavškega ljudstva. Delavci so opravičeni do vsega kar producira.

This paper is devoted to the interests of the working class. Workers are entitled to all what they produce.

PROLETAR

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office at Chicago Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1873.

Office: 2146 Blue Island Ave.

"Delavci vseh dežela, združite se."

PAZITE!

na številko v oklepaju, ki se nahaja poleg vasega naslova, prilepljene spodaj na ovitku. Ako (235) je številka tedaj vam s prihodnjo številko našega lista potrebe naročnika. Prosimo, ponovite jo takoj.

Štev. (No.) 234.

Chicago, Ill., 5. marca (March) 1912.

Leto (Vol.) VII.

Milionska stavka.

1,049,407 ANGLEŠKIH RUDARJEV USTAVILO DELO.

London, 2. marca. — Vsa upanja na mirno poravnava nasprotij med angleškimi rudarji in rudarskimi baroni so splavala po vodi. Konferenca, ki se je vrnila včeraj med zastopniki rudarjev, zastopniki angleškega ministerstva in odsekom rudarskih baronov, se je končala brez uspeha. Pogajanja se imajo nadaljevati prihodnji teden. Vse prizadevanje vladnih zastopnikov, zblizični nasprotniki, so bila brezuspešna. Delavski zastopniki nočejo niti za las odjenjati.

Posledica tega veleobsežnega štrajka so se pokazale takoj prvi dan. Skoro vsa večja podjetja so naznanila, da bodo v kratkem prisiljena prenehati z obratom, ko se štrajk v najkrajšem času ne poravnava, ker jim primanjkuje kurjave. Med temi so tudi največje železniške družbe, ki bodo prisiljene ustaviti ves promet. Na ta način se bo število brezposelnih delavev pomnožilo na pet milijonov.

Spošno se sodi, da bo zavladalo največje pomanjkanje živeža, kar bo imelo brezvojne dalekosežne posledice. Vlada sama je v najhujših skripcih zaradi tega in sami ne ve kaj naj storiti.

Tudi pri parobrodnih družbah je že opažati pomanjkanje premoga. Iz Liverpoolske luke ni včeraj odplul noben parnik, razven osebnih, ki so po kontraktu vezani redno voziti. Sicer so zadnje čase zelo varčevali s premogom, a njih zaloge bodo zadostovali k večjem par tednov za najnajnije vožnje.

Kakor se iz glavnega urada poroča, je 1.049.407 rudarjev na štrajku. Vsa dosedanja pogajanja so bila brezuspešna in nekateri dobro poznavni faktorji trdijo, da se štrajk ne bo tako hitro končal.

Ministerski predsednik se zradi tega tako vznemirja, da namerava v najkrajšem času predlagati v zbornici predlog, ki doluje najmanjšo (minimalno) plačo za rudarske delave. Po njegovem mnenju bi se dalo to izvršiti, predno bi sedanja kriza prikipele do vrhunca.

Zato se tudi, da namerava vlada prevzeti nekaj rudnikov ter jih toliko časa operirati, da se bo štrajk poravnal.

Vojno ministerstvo je izdalо ukaz, da mora biti vse vojaštvo vedno pripravljeno za nastop v slučaju izgredov in nemirov. Po dnu temu ukazu je dalo to, da je truma rudarjev v provinciji Wales napadla osnovni vlek s kamnem ter vse šipe pobila. Več oseb je bilo ranjenih. To je edini slučaj nemira. Iz vseh po štrajku prizadetih krajev pa prihajajo vesti, da se štrajkarji obnašajo popolnoma mirno kot ob nedeljah. Voditelji štrajka trdijo, da se bodo štrajkujoči delave obnašali mirno in da ni pričakovati sile, dokler ne bodo oblasti izzivale.

London, 1. marca. — Sedanji velikanski štrajk ni drugega kadar odločen protest proti neznotnim razmeram, v katerih živi angleški delave, kakor se je izrazil poslanec Ramsay McDonald. Po njegovi izpovedbi je danes na Angleškem nad dva miliona družin, kajih letni dohodek znaša \$220 ali manj ali \$4.25 ali manj na teden.

Ako upoštevamo sedanjo dragino življenskih potrebščin, moramo sprevideti opravičenost štrajka.

Nov socialistični dom.

Haneock, Mich. — Tukajšnji socialisti so otvorili svoj tukajšnji dom z imenom Socialistični Tempelj.

Glavni slavnostni govornik je bil Edmund T. Melms, predsednik občinskega sveta v Milwaukee, Wis.

DESET MESECEV V PREISKOVANLNU ZAPORU PO NE-DOLŽNEM.

Los Angeles, Cal. — A. B. Maples, član tukajšnje unije, ki je bil v ječi od zadnjega maja, je bil danes brez obravnave izpuščen. Maples je bil obdolžen sokrivde pri neki namišljeni zaroti, ki je imela namen spustiti v zrak poslopje Hall of Records.

Sodnik Cabaniss je izrazil mnenje sodišča: "Ko je distriktni pravnik predlagal, da se obtožence izpusti brez obravnave, mora sodišče smatrati jetnika za popolnoma nedolžnega pri obtožbi.

Pač lep slučaj ameriške svobode in pravičnosti. Na ta način ni danes nihče varen pred temi vampirji. Kogar bi se radi znebili, ga bodo menini tebini zaprli za parlet v preiskovalni zapor in ko pride nadzadnje do obravnave, se pa sodišče izrazi, da nima zadostnih dokazov za obdolžitev. Kaj takega se danes samo še v Rusiji dogaja.

Štrajkujoči peki nameravajo ustavovit zadržno pekarje.

New York. Kot posledica pekovskega štrajka se bo gotovo v najkrajšem času ustanovila zadržna pekarja na Rochdaleški podlagi.

Taka pekarja bo na eni strani znižala visoke cene kruha, na drugi strani bo pa ostro orožje proti pekovskim kompanijam, ki svoje delave sramotno nizko plačujejo.

V ta namen se je imenoval odsek šestnajst mož, ki ima namen izdelati potrebne priprave za to pekarje.

Delnice bodo po \$5.00. Vsak delničar bo imel samo en glas neoziraje se na to, koliko delnic ima.

Marsikateri drugi rokodelci bi si lahko tudi pomagali na ta način.

Dobro gospodarstvo.

Billings, Mont. — Mayor Duncan Butte, Mont. je imel tu govor o socialistični upravi v svojem mestu. Navedel je več slušajev, v katerih so socialisti prihajali v mestu lepo število tisočakov z dobrim gospodarstvom, dočim so prejšnje kapitalistične administracije lahkomiseln zapravljale mestno premoženje. Najboljši primer izmed vseh točk pa je ta:

Predno so socialisti dobili v roke mestno upravo, je mesto vedno najemalo voznike, a socialistična uprava je kupila potrebne konje in vozove, za kar je izdala \$3.700, in se vidi velikanska razlika.

V kratkem času svoje uprave so socialisti samo na ta način prihajali mestu nad \$25.000.

Soc. alderman izključen iz stranke.

New Castle, Pa. — Socialistični alderman četrtega warda A. J. Drusehel je bil pred kratkim izključen iz tukajšnje soc. organizacije, ker se ni hotel ravnat po navodilih lokalne podružnice.

Dobil je več pozivov, da naj se pride zagovarjat za svoje samoučstvo postopanje v občinskem svetu, a on tega ni hotel storiti; nakar je bila podružnica prisiljena izključiti ga. Kakor hitro je bil izvoljen se ni brigal več za socialistične marveč se je začel bratiti z republikanci in demokrati.

Pennsylvania najbolj socialistična.

Reading, Pa. — Država Pennsylvania pošlje med vsemi državami največ delegatov na nacionalno konvencijo socialistične stranke, katera se bo najbrže vrnila v Indianapolis-u. Delegacija te države znaša 28 mož.

Socializem v Meksiki.

Mexico City, Mex. — Te dni je izšla prva številka prvega socialističnega lista v Meksiki "El Socialista", ki ima namen boriti se za koristi delavstva in propagando socializma.

Policija in milica v službi osebnih koristi.

BARBARSKO POSTOPANJE MILICE IN POLICIJE Z STRAJKARI IN NJIH DRUZINAMI.

Lawrence, Mass. — Sicer smo ameriški delave že vajeni največje brezobzirnosti, največjih lumparij od strani kapitalistične vlad, a da sega lopovščina n barbarstvo kletih naših nasprotnikov tako daleč, tega si ni mogel nihče mislit. Podivjanost od kapitalistov zahlapene milice in policije je dosegla rekord v našem mestu, ko je policija na ukaz republikanskega župana in milice na ukaz demokratičnega guvernerja napadla štrajkarje, njih žene in otroci s koli in bajonet, jih pretegne do krvi, iztrgala materam iz naročij nedolžno deco ter jo naložila na policijski voz kot največje zločince, jih odvedla na policijske postaje ter jih zaprla v ječe? Vse to se je izvršilo na komando demokratičnih in republikanskih lastnikov tukajšnjih predstnikov.

In zakaj vse to? Zato ker so se stradajočim štrajkarjem smilili njih otroci, ki so od lakote počeli umirati, ter so jih zato hoteli poslati v drugo mesto, kjer so se oglašili usmiljeni ljudje, da bodo skrbeli dljub mu svojemu pomanjkanju za otroke toliko časa, da se štrajk konča in razmere zboljšajo.

Zato in nič druzega!

In kapitalistični lastniki to seveda ni bilo po volji, ker so videli, da bi bil položaj štrajkarjev nekoliko izboljšan, ker bi bili njih otroci vsaj za silo preskrbljeni. Da to preprečijo so načuvali svoje hlapce, ki so kot profesionalni roparji in preteči napadli mirne ljudi na železniški postaji, o koder so se hoteli odpeljati.

Kje je bila ta čas ameriška konstitucija, ki garantira vsakemu osebno svobodo? Ali ne znači tako početje višek kapitalistične anarhije? Ali ne znači tako početje popoln zlorab oblasti za privatno koristovstvo? Kje so bili tedaj zakoni, napram katerim smo vsi enaki, saj pravijo tako?

Ali mislite, da bi bilo kaj takega mogoče v Milwaukee? Ali mislite, da bi bilo to mogoče v Lawrence, ali bi imeli tam Emil Seidel-a za župana? Na ta vprašanja najodgovore naši čitatelji sami in odgovore naj jih tudi nasprotniki socializma!

V začetku januarja tedna je med štrajkarji in policijo ter milice prišlo parkrat do ostrih pojavorov, pri katerih so se brez usmiljenja rabili policijski koli in bajoneti milice. Celo otrokom se ni priznalo in tužiti ne ženskam, po katerih so brezobzirno udihali, ne ozirajo se kam prileti. V teh napadih je policija par oseb usmrtila, veliko ranila in nad sto aretrirala.

Chicago, Ill., 28. februar. — Tajnik osrednjega odbora soc. stranke John M. Work je odpodal danes v sporazumu z osrednjim odborom tri brzjavke in sicer na predsednika Tafta, na guvernerja države Massachusetts in župana mesta Lawrence, Mass. V teh brzjavkah se pozivajo adresanti, da naj vendar store svojo dolžnost ter preprečijo barbarsko postopanje policije in milice proti štrajkujočim tkalcem, napram katerim se krši konstitucija naših držav.

Washington, D. C. 28. februar. — Nezaslišno živinsko postopanje Lawrence-kih oblasti napram štrajkujočim tkalcem je tako barbarsko in tako krivично, da se ves ameriški narod zgraža nad njim.

V Kongresu je bilo vloženih več resolucij, v katerih se zahteva, da Kongres prepriča nova grozodajstva. Med temi je tudi Bergerjeva resolucija, ki zahteva, da se Kongres izvoli posebno komisijo, ki bo vse razmere od kraja do konca preiskala.

POSNEMANJA VREDNA ZA VEDNO.

Evansville, Ind. — (Poročilo predavatelja A. W. Richerja): Ena najstevilnejših vdelež, kar sem jih imel na svojem predavateljskem potovanju, je bila v tem mestu, dasi je neki tukajšnji duhovnik napenal vse sile, da bi njegove "ovčice" ne šle poslušati socijalistov. Poslušalci, nad tisoč po številu, so z največjim zamujanjem sledili predavanju in kačkor vsa znamenja kažejo, bo iz jesenskih volitev za socialiste povljen.

Lawrence, 28. februar. — Vrhovni zvezni pravnik Wickersham je ukazal distriktnemu pravniku v Massachusetts, da razmere načankajo prešče in o uspehu poroča. Lawrence, 29. februar. — Kakor se splošno sodi, je kmalu pričakovati poravnava štrajka s popolno zmago delavev. Danes se je odpeljal mayor Scanlon v Boston k predsedniku volnenega trusta Woodu, da mu poroča, da je zadnji čas, da delodajalec dovoljil zahteve delavev.

Lawrence, 1. marca. — Kakor se poroča iz Bostonja je predsednik Wood zelo bolan na življenju kot posledica zadnjih dogovorov v dolgem štrajku, kateri zanj niso bili posebno ugodni.

Lawrence, 1. marca. — Od kar se je vlada zavzela za štrajkarje, je prejšnja surova brutalnost policije in milice do celota izginila. Ista policija, ki je pred nekaj časa z naročijem nedolžno deco ter jo naložila na policijski voz kot največje zločince, jih odvedla na policijske postaje in postave skljene, človeku se zdi, da so vstali iz grobov.

Zaslivanje se vrši v prostorih, kjer se je pred nekaj tedni vršilo zaslivanje članov jeklenega trusta: Carnegie-a, Hill-a, Gary-a in drugih multimilijonarjev, ki so z največjo mirnostjo govorili o milionih in bilionih, ki jih je omenjeni trut izprešal v teku zadnjih 20 let. Ozračje istih prostorov pa danes napoljuje vzdihni nedolžnih otrok in sestranskih mož in žen, ki si z napornim delom odzore do mraka niti toliko nemočno prislužiti, da bi se vsak dan trikrat do sitega najdli.

Me Alpine je bil mestni klerk v Harbors, Minn. — Vse prizadevanje upravnih politikov starih strank ni moglo preprečiti, da bi njih "prijatelj" in nekdanji mestni klerk J. P. Me Alpine ne prejel zasluzenega plačila v ječi.

Me Alpine je bil mestni klerk in kolektor za mestno svetljavo skozi osem let. Ves ta čas njegove knjige niso bile pregledane. Sicer je knjige pregledal parkrat neki njegov sorodnik in jih dobil v red. Ko pa so socialisti prišli v mestne urade z novim letom, so začeli pregledovati knjige in načeli, da je imel njih demokratični prednik dolge prste ter opeharil mesto za nič manj kot \$37.000, kar je za takoto mesto, kot je naše, zelo veliko.

Socialistični mayor Alex Halliday je takoj izposloval aretacijsko goljufivega klerka. To je pa politike starih strank spravilo skoro ob pamet, češ, kako si upajo socialisti aretirati moža, ki je mestu toliko časa in tako "zvezno" služil! Temu se pa ni čudi, kajti socialisti so dalje odkrili, da so bili vodilni meščani tudi zaposleni v to goljufijo in da niso po več let plačali nobenega davka za vodo in svetljavo. Te neplačane svote znašajo v nekaterih slučajih do \$800.

Me Alpine je bil obsojen na več let zaradi goljufije. Vsi poskusi, da bi bil pomilovan niso nič začeli.

Z goljufijami te vrste imajo socialisti skoro v vsakem mestu opraviti, kjerkoli pridejo do oblasti. To jasno kaže, koliko goljufije se danes godi med upravami in bogatinji, dčim se reveže za vsak cent tira pred sodiščem. Je pač zadnji čas, da se delavstvo spamejuje v oprosti kapitalističnih pijavk.

Primerne volitve v Seattle. Seattle, Wash. — Kakor izid primernih volitev kaže, imajo socialisti možnost izvoliti dva aldermana pri prihodnjih občinskih volitvah. Socialisti imajo postavljeni kandidati tudi za druge urade.

Naznanilo.

Citateljem in prijateljem Proletarja po vzhodnih državah nazznamo, da jih v kratkem običe sodrug in nas zastopnik

FRANK PODBOJ,

ki je pooblaščen pobirati naročino, sprejemati oglase, prodajati knjige i. t. d. Rojakom ga kar najtopleje priporočamo. Najprvo obiše naselbine v Pensylvaniji.

Uprava "Proletarja".

Kako izdajajo mestni očetje kontristi svojih volilcev.

Dayton

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

ZAHAJA VSAKI TOREK.

Lastnik in izdajatelj:

Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, Ill.

Naročnina: Za Ameriko \$1.50 za celo leto, 75c za letino. Za Evropo \$2 za celo leto, \$1 za pol letino.

napisa po dovoljni. Pri spremembah bivališča in vlog novega naznani tudi STARI naslov.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada, \$1.50 a year, 75c for half year. Foreign countries, \$2 a year, \$1 for half year.

PUBLICITATING RATES ON AGREEMENT.

NASLOV (ADDRESS): "PROLETREC"

3146 Blue Island ave. Chicago, Ill.

ZDRAVZENE DR. V KREMPLJU ORGANIZIRANEGA OVA- DUŠTVA.

Pri nas v Ameriki se gode prav čudne stvari. Dostikrat tako čudne, da se zde človeku nejasne in neverjetne, a kljub temu so popolnoma resnične. V tem oziru ni nobene razlike med dobrim in slabim; vsega imamo dovolj. Ti ameriški "čudeži" so prišli že pregor: "amerikanska hitrost", "amerikanska lumperija", amerikanska plemenitost". Skoro brezmejno slavo pa žanjejo še posebno naši ameriški detektivi, o katerih so spisane cele knjige samic "čudežev", obletenih z neusahljivimi lavorikami. To je sicer vse dobro, samo, ko bi bilo tudi vse resnično in tudi tako lepo. Ko bi pa naši izven ameriški občudovalci poznavali poleg vrlin naših detektivskih agentur tudi njih slabo stran, njih gnušobo in podlost in revnost na duhu, bi se ta brezmejna slava precej omejila. Povedano naj bo tudi, da se je vsako delo v vsak uspeh, ki so ga dosegli naši detektivi, začel in končal z dolarjem. In ako bi danes naš dolar pustil na cedilu "brihnost" teh po sili ovenčanih glav, opravičeno dvomimo, da bi bil njih "nepopisni talent" v stanu zaslužiti nezabeljenega kropa. Iz tega je razvidno, da je slava, ki jo vživajo "talentje" te vrste namenjena ameriškemu dolarju in nobenemu drugemu, kajti je on dela "čudež" in nihče drug!

V zadnjem številki smo poročali o enem slučaju, kjer je bilo razkrivano ostudno delo detektivske agencije Seagrove Christensen iz Chicago med uslužbeni posetno železniške družbe v Milwaukee, Wis. In to je bil samo en slučaj od tisoč drugih nepraktičnih slučajev. Kjer je kakšen štrajk, kjer se snuje unija in pri vsakem delavskem gibanju so uposleni skriveni detektivi. Vsako večje podjetje, celo vsak premožnejši posameznik ima svoje detektive, ki so v službi ene ali druge take detektivske agencije.

Cloveku se neverjetno zdi, da morejo take vsega zaničevanja vredne ovaduške agencije vsepiati in se širiti na račun delavev in to brez vsakega protesta v dobi, katero imenujemo kulturno!

In sedanjo dobo imenujemo kulturno? O bože mili!

• • •

Vse poulične družbe špendajo tisoče in tisoče dolarjev vsake leto za vzdrževanje tajnih detektivov, ki pazijo na njih uslužbence. Velike trgovine delajo ravno tako. Telefonske družbe imajo zaposlene ženske špine. Železniške družbe imajo te človeške pse povsod nastavljeni. Isto tako premožne in druge večje družbe. Vsi ti ogromni stroški se računajo na tisoče špijonov, ki zabranjujejo delavcem posnemanje korumpiranosti.

Zivela naša civilizacija!

Slopošno je znano, da današnji kapitalistični sistem dela ljudi slabe. Za dokaz te trditve naj namesti primer: Nihče ne more postati član kake unije, ako slovensko ne priseže, da bo varoval tajnost o vsem, kar se godi v uniji. In glejte! Ravno te ovaduške agencije zaposlujejo na tisoče mož znamenom, da se bodo ti pridružili unijam in potem izdali tajnosti unij.

Na ta način ustvarja kapitalizem s pomočjo privatnih detektivskih agentur lažnjice in krioprisežike in veleva delavcem pozabiti odgovornost do njihovih delavcev. In to se danes tudi godi in sicer za \$2.50 na dan.

Glavno delo vseh teh tajnih de-

tektivskih agentur je "črna pošta" (denar iz koga izsiliti). To je namen največjih takih agentur, ki varujejo banke, kakor tudi manjših, ki pazijo, da bartenjerji registrirajo vsak znesek.

Velike take agencije pravijo bankirju: "Plačaj nam toliko in toliko in mi bomo gledali na to, da ti ne boš okraden, ako pa ne plačaš, bomo pa gledali na to, da boš okaden."

Kakor je splošno znano, imajo te agencije znanje z vsemi kriminalnimi elementi, in znano je tudi, da je dosti vslužbenec pri teh agenturah skritih zločincev. In ako kaka banka noče plačati zahtevane svote, tedaj to samo naznani svojim "izvrševalnim organom", da je tainta banka nezavarovana.

Tako pridobijo zase te agenture obe stranki t. j. paropari in lastnika banke. Prvi je siguren, da ne pride v roke pravici in bo zato rad izročil del plena agenturi; drugi bo pa iz strahu, da ne bi bil še enkrat okaden, rad plačal zahtevano svoto. Prijavljeni so tudi za druge enake "junaške čine", ako je treba.

Manjše agencije imajo zopet drug delokrog. Glavno in najbolj uspešno početje teh se koncentrično v "preganjanju" prostitucije. Te vrste detektivi izsledujejo vse slaboglasne hiše, ki nimajo javne pravice. Od lastnikov teh zahtevajo za varstvo največkrat sramotno visoke svote. Za slučaj pa, da bi se jim kateri teh "grešnik" uprl, tedaj ga brez usmittenja ovdijo.

Tretje vrste agencije te vrste se pečajo s tem, da pazijo, ako bartenderji registrirajo vse in pravilno zneske. Dolžnost teh detektivov je, priti v salon ob vsakem času in paziti ondi na vslužence.

Večina salonarjev plača zahtevano svoto, a ne morda zato, ker dvomi o poštenosti bartenderja, ampak zato, ker ve, da bi bil sincer naznjan oblastem za vsak najmanjši prestopek. Oni vedo, da se je bolje vragu zapisati kot pa zameriti tem detektivom, zato gledajo, da se jih znebjijo na najcenejši način.

Toda klub podlemu početju posameznikov, skoro ne moremo obsojati posameznikov v službi teh agentur; kajti vsak tak človek je brez dela, a živet mora, a živet ne more, ačko ne dela. Potem pa je tak človek le žrtve našega "sijajnega" sistema, ki zagovarja privatno lastnino dela, žrtve kapitalizma.

Taka žrtve stopi v službo teh agentur, ki jo rabijo za poizvedbo gotovih dejstev o gotovi osebi ali osebah za onega, ki ima denar in to poizvedovanje lahko plača.

Nenasitna kapitalistična družba, ki lastuje javne naprave, zaposluje kapitalistične pariske druge vrste, ki se pečajo s tem, da zaposlujejo brezposebne delavce z namenom, da ti delavei vhumijo med delavei in to za sramotno nizko ceno, dočim njih "bos" dobivajo ogromno visoko ceno za njih nečastno delo. In kdo plača sedaj visoki račun za ostudno gonjo proti delavstvu? Delavstvo in nihče drug!

In sedanjo dobo imenujemo kulturno? O bože mili!

• • •

Vse poulične družbe špendajo tisoče in tisoče dolarjev vsake leto za vzdrževanje tajnih detektivov, ki pazijo na njih uslužbence. Velike trgovine delajo ravno tako. Telefonske družbe imajo zaposlene ženske špine. Železniške družbe imajo te človeške pse povsod nastavljeni. Isto tako premožne in druge večje družbe. Vsi ti ogromni stroški se računajo na tisoče špijonov, ki zabranjujejo delavcem posnemanje korumpiranosti.

Te agencije so rastle tako hitro, da imajo danes vse večje korporacije zaposlene njih ostrom kremplje. "Biznes je biznes", veste, in "biznes" je postal tako korumpiran, kakor trdijo voditelji velikih podjetij, da zahteva na tisoče špijonov, ki zabranjujejo delavcem posnemanje korumpiranosti.

Zivela naša civilizacija!

Slopošno je znano, da današnji kapitalistični sistem dela ljudi slabe. Za dokaz te trditve naj namesti primer: Nihče ne more postati član kake unije, ako slovensko ne priseže, da bo varoval tajnost o vsem, kar se godi v uniji. In glejte! Ravno te ovaduške agencije zaposlujejo na tisoče mož znamenom, da se bodo ti pridružili unijam in potem izdali tajnosti unij.

Na ta način ustvarja kapitalizem s pomočjo privatnih detektivskih agentur lažnjice in krioprisežike in veleva delavcem pozabiti odgovornost do njihovih delavcev. In to se danes tudi godi in sicer za \$2.50 na dan.

Glavno delo vseh teh tajnih de-

ven to, da je nas ta nečuveni sistem tako degeneriral, da nismo drugač kot človeški slabiči, da ostanemo mirni in brezbržni ter najmanjših, ki pazijo, da bartenjerji registrirajo vsak znesek.

RAZREDNI BOJ.

Delavski razred je v neprestanem konfliktu s kapitalističnim razredom in delavski razred bo v tem boju tudi zmagoval. In kadar se to zgodi, bo razredni boj prenehal prvič v svetovni združini.

Razredni boj se danes bojuje na političnem, kakor tudi na gospodarskem polju. Organizacija za prvega je politična stranka, za druga strokovne organizacije ali unije.

Razredni boj se danes bojuje na političnem, kakor tudi na gospodarskem polju. Organizacija za prvega je politična stranka, za druga strokovne organizacije ali unije.

Spošno se misli, da so socialisti začeli ta boj, a dejstvo je, da je boj robil socialisti, ki so ta boj pokazali v pravi luči ter na ta način priveli zatirane mase do razredne zavesti.

Pravzaprav bi ne bilo potreba učiti razredne zavednosti; kajti zgodovina kaže, da je vsak razred prišel do zavesti, ko je bil pritek se nam dovolj silen, tako bi prišel tudi današnji proletariat do zavesti ob svojem času. Toda s tem, da učimo razredni boj, posprešujemo splošni kulturni napredok in obenem prihranimo milijone žrtev, ki bi podlegle v tem besmem boju. Iz tega je torej razvidno, da je bujenje proletariata k zavesti opravičeno in neobhodno potrebno.

Ako se sedaj čudimo nepričakovanim pojavom napredku svetovne politike, tedaj je potrebno, da iščemo prave vroke teh dogodkov. In ako na podlagi tega iskanja naredimo sodbo, moramo resnično imeti ljubo priznati, da je ta razredna zavednost rodila kljub svetuji mladosti že najlepše sadove. Iz tega sledi, da ima ta razredna zavednost oziroma razredni boj v sebi velikansko življensko silo, ki neprestano raste in se jači; to bo trajalo tako dolgo da bo razredna zavednost tako splošna in njena odporna sila tako močna, da bo zdrobila kapitalistično silo v prahu in tem končala razredni boj za vedno. Pravičen namen tega boja, korenito spoznanje njegove zgodovine in sedanjosti ter dalekoviden razvoj tega boja v bodočnosti, je najboljše zagotovilo, da smo na pravi poti in da je naša končna zmaga zagotovljena.

Razredni boj je eden najbolj praktičnih naukov socializma. Kdor hoče stopiti v to stranko mora pripozнатi vero v razredni boj, se odpovedati vsaki nadaljnji zvezni z kapitalističnimi strankami in priseči zvestobo delavskemu razredu in socialistični stranki. Razredna zavednost je sodelovanje v razrednem boju, je nepravilnig princip socialističnih milijonov, ki zahtevajo, da je treba strmolativiti kapitalizem. To veliko delo ima zvršiti politična moč delavskega razreda in nihče drugi. V tem boju ne pripoznamo nobenega kompromisa in nobene miločine.

Razredni boj je eden najbolj praktičnih naukov socializma. Kdor hoče stopiti v to stranko mora pripozнатi vero v razredni boj, se odpovedati vsaki nadaljnji zvezni z kapitalističnimi strankami in priseči zvestobo delavskemu razredu in socialistični stranki. Razredna zavednost je sodelovanje v razrednem boju, je nepravilnig princip socialističnih milijonov, ki zahtevajo, da je treba strmolativiti kapitalizem. To veliko delo ima zvršiti politična moč delavskega razreda in nihče drugi. V tem boju ne pripoznamo nobenega kompromisa in nobene miločine.

Kakor imajo katoličani svoje po cerkvi zapovedane molitve, tako jih imajo tudi kapitalisti, pijačke naše krvi in izkorisčevalci našega truda in znoja; oni vsak dan molijo verno sledče molitve:

"Kapital naš, kateri si na zemlji vsemogočen, ki spreminja tek in smer vodā, in seka hribovje, ki deli zemlje in zedinja narode; stvarnik in vir življenja, ki zapoveduje cesarjem, kraljem in njihovim podanikom, gospodarjem in dinarjem, naj bode Tvoje kraljestvo na zemlji."

Daj mnogo kupev dobre in pojavljene robe;

Daj nam dobre delavee, koji nam bodo vse delali in bodo hvaljeni tudi za najmanjšo plačo;

Daj nam mnogo tepeev in neumnežev, ki bodo vse verovali našim lažnjivim oglasom;

Naj naši dolžniki izplačajo vse dolgo in banke nosijo mastne profite potom naših špekulacij, magari če 1000 delaveev zgubi svoje prihranke;

Nikdar naj se ne odpirajo vrata je za nas;

Daruj nam večne dohodke!

Amen."

Za tripolitansko vojno navdušeni italijanski kapitalistični in meščanski listi pišejo med drugim: "Sicilski kmetje bodo prvi uživali blagoslov nove kolonije." V socialističnem humoristično-satiričnem listu "L'Asino" osvetjuje stavek Camillo Prampolini z naslednjim razgovorom med Arabcem in italijanskim vojakom:

Arabee: "Zakaj ste prišli v našo deželo in ste prinesli s sabo smrt in opustošenje? Kaj smo vam storili hudega?"

Vojak: "Prišli smo, da poiščemo nove zemlje."

Arabee: "Ali vam nič več ne zadostuje zemlja vaše domovine?"

Vojak: "Zemlja pri nas doma? ... Ta... ta ni naša. Ta je vsa last naših visokih gospodov, baronov, grofov, knezov in ti puščajo zem-

Iveri.

Patriotizem je tako "zver", ki marsikaterega za nos potegne.

Pravijo, da pomlad prihaja v deželo; za delaveva je še vedno zima.

Kadar kapitalisti žele vojno, kar patriotizem na pomoč poklicajo, in vojna je takoj tu.

Zvišanje plač po sedanjem sistemu pomeni zvišanje izdatkov za živiljenjske potrebščine.

Kar je v naših verah dobriga, bo ostalo na dnu, ker je tehtno, a pleve bodo splavale po vodi, ker so lahke.

Komur sedanj položaj ni po volji, naj voli za socialiste, kajti socialistom tudi ni. Se gremo lahko skupaj pritožiti.

Oglas: "Rabimo 1000 ovadufov za zasledovanje slov. socialistov "Clevelandski Pup" Spy agency. Kdor ima talent naj se oglasi.

Kadar začne komu v grlo vodo teči, se proglaši za neodvisnega ali nestrankarskega; posebno v obenem prihranimo milijone žrtev, ki bi podlegle v tem časnikarstvu je dosti te "boleznii".

Andrej Carnegie in kardinal Gibbons želite še za naprej Tafta za predsednika. Potem takem so koristi trusta za jeklo in kardinala enake.

Denarni trust v New Yorku grozi s krizo, ako bo kongres sklenil, da krivčno poslovanje tega trusta preide. — Grožnje so vedno znamenje greha!

Zarota zoper delavske unije od strani organiziranih kapitalistov je bila ob pravem času razkrita. Delaveci lahko prihranijo nekoliko dela detektivom in sami izsledijo volunske pasjedlack

Jugoslovanska socijalistična Zveza v Ameriki.

EKSEKUTIVA:

Jan. Zavertnik st., Tomo Bešenč, M. Lučić, Frank Podlipc, V. Tomašek
S. Bogosavljević, R. B. Savich.
Frank Petrič, tajnik, 1830 So. Centre Ave., Chicago.

Sejo eksekutive so vsak prvi četrtek v mesecu ob 8 uri zvečer 1830 S. Center Ave.

Stev. 1 Chicago, Ill. — Jugosl. soc. klub, tajnik Frank Podlipc, 604 N. Curtis St., organizator M. Kulovec.
2. Glenco, O. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Pavel Dolenc, L. Box 43. — Redne mesečne seje so vsako 2. nedeljo popoln. pri sodr. N. Zlembergerju.
3. N. S. Pittsburgh, Pa. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Anton Horvat, 1003 Sušman Street.
4. La. Sile, Ill. — Jugosl. soc. skupina, tajnik John Rogel, 1216—3rd St. Conemaugh, Pa. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Jack Kocjan, Box 508.
5. Chicago, Ill. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Živko Radović, 1830 So. Center Ave.
6. Milwaukee, Wis. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Frank Linich, 404 Park St.
7. Forest City, Pa. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Frank Verba, Box 140.
8. Kenosha, Wis. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Fr. Žerovec, 321 Prairie Ave. Organizator M. Cubrilo. — Seje so vsako zadnjo nedeljo v mesecu v našem gl. stanu.
9. E. Pittsburgh, Pa. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik John Gračanin, box 388.
10. Sygan, Pa. — Jugosl. soc. klub, tajnik B. Glažar, Box 77, Morgan Pa.
11. St. Louis, Mo. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Jos. Filipovich, 1407 Salisbury Street.
12. Clairton, Pa. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Mijo Zvonar, Blair Sta.
13. Chicago, Ill. — Jugosl. zensko soc. udruženje, tajnica Tereza Potrak, 1154 Harrison Street.
14. E. Youngstown, O. — Jugosl. soc. udruženje, taj. Jos. Filipan, b. 521, Struthers, Ohio.
15. So. Sharon, Pa. — Jugosl. soc. udruž. taj. Geo. Popovich, 1016 Hamilton av.
16. Chicago, Ill. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik B. R. Savić, 2318 Clybourn av.
17. Chisholm, Minn. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Joe Drobnič, box 679.
18. Indianapolis, Ind. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Filip Godina, 909 W. Pearl St.
19. Steel, O. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Jos. Dernač, Box 26.
20. Cleveland, O. — Jugosl. soc. skupina, tajnik M. Petrović, 5436 Standard av., Jos. Hauch, organizator. — Seje so vsako 2. in 4. nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Jaites Halli, 6004 St. Clair Ave.
21. Roslyn, Wash. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Nick. Pozarich, box 451.
22. Breezy Hill, Kans. — Jugosl. soc. skupina, tajnik John Lekša, Box 94.
23. West Mineral, Kans. — Jugosl. soc. skupina, tajnik John Goršek, box 489, Stone City, Kans. — Seje so vsako 1. in 3. nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldne pri Ste. Delihu.
24. West Newton, Pa. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Louis Strekelj, b. 139.
25. New York, N. Y. — Jugosl. soc. udruženje, taj. Josip Peršak, 89 St. Marks Place (8th Str.).
26. Frontenac, Kans. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Frank Krajzelj, Box 108.
27. West Allis, Wis. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Stevo Bešenč, 469—51st Av.
28. Milwaukee, Wis. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Fr. Novak, 257 — 1st Ave.
29. East Palestine, O. — Jugosl. soc. skupina, taj. Jak. Isteški, b. 304. Seje se vrše vsako zadnjo nedeljo ob 2. uri pop. v mesecu pri sodr. Fr. Bogataju.
30. Oglesby, Ill. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Frank Alant, box 67.
31. Oregon City, Oregon. — Jugosl. soc. skupina, tajnik John Kurnik, box 326.
32. Clinton, Ind. — Jugosl. soc. klub, tajnik Victor Zupancič, box 17 R.R. — Organizator L. Prašnikar. Seje so vsako prvo nedeljo ob 5. uri popoldne.
33. Adamsburg, Pa. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Josip Mostar, Box 120, organizator Martin Brunet.
34. Seje so vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Hali A. Steha.
35. Superior, Wyo. — Jugosl. soc. skupina, tajnik Lukas Groser, Box 341.
36. Waukegan, Ill. — Jugosl. soc. klub, tajnik Josip Petrović, 611 Market St. B. Mahniča.
37. Aurora, Minn. — Jugosl. soc. klub, tajnik John Mihelich, Box 291.
38. East St. Louis, Ill. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik John Badalich, 1234 9th Street.
39. So. Side Pittsburgh, Pa. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Jos. Bloškovich, 2620 Sarah St.
40. Indianapolis, Ind. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Joca Petrović, 523 W. Washington Street.
41. New Brighton, Pa. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik Mijo Ljubak, Box 166; organizator T. Kružič.
42. Chicago, Ill. — Jugosl. socialistično udruženje, tajnik Simon Fabjanich, 2149 Archer Ave.
43. Detroit, Mich. — Jugosl. socialistično udruženje, tajnik Milan Kirin, 1099 Russell Str., organizator Jos. Mantony.
44. Youngstown, O. — Jugosl. socialistični klub, tajnik John Petrich, R. 2, Box 33 D.; organizator Matt Slabe.
45. Herminie, Pa. — Jugosl. socialistični klub, tajnik Jos. Brie, box 136.
46. Livingston, Ill. — Jugosl. socialistični klub, tajnik Frank Krek, P. O.
47. Johnstown, Pa. — Jugosl. socialistični klub, tajnik Mike Strukelj, 872 Chestnut St., Josip Začokar, organizator.
48. Barberston, O. — Jugosl. socialistični klub, tajnik Frank Levstek, 817 Wooster ave.
49. Springfield, Ill. — Jugosl. soc. klub, tajnik Joe Kampoch, 414 So. 8th St.
50. W. Oakland, Cal. — Jugosl. soc. udruženje, tajnik J. Pintarich, 308 Peralta St.
51. Herminie, Pa. — Jugosl. soc. klub, tajnik Frank Lovšek, box 277.
52. Large, Pa. — Jugosl. socialist. udruženje, tajnik Stefan Janič, box 171.
53. Cleveland, O. — Jugosl. socialist. udruženje, tajnik Thos. Zivko, 1426 E. 40th St.

Ijenje kapitalističnega sistema, ki je vrok, da kapitalisti vživajo in lenuharijo, mi pa za nje delamo pod črno živino.

Ako bi bili mi pred štrajkom poslali v kongres in dejelno zborico socialiste kot poslance, bi nam ne bilo treba 16 mesecev štrajkati, ampak samo en teden ali 14 dni ali bi pa sploh do štrajka ne prišlo.

Torej delavci! Kendar bodo zopet volitve, izberimo iz svoje sredine delavca — socialistu za kandidata in glasujmo zanj, glasujmo za osvoboditev delavev iz kapitalistične sužnosti!

Pošljimo svoje brate delavee v zakonodajne zastope, da bodo delali postave, ki koristijo delavskemu stanu!

Bratje delaveci! Nikar ne misli, da nas bo kdo drugi rešil kapitalistične sužnosti, ako si sami ne izvajujemo svobode enakosti in bratstva — dokler delavci ne bomo imeli svojih zastopnikov v postavodajnih zborih, bo kruto nadal kapitalistični bič po naših neča in po naših družinah!

Časi so minoli, ko so prihajali odrešeniki na svet. Danes so delave sam svoj odrešenik, aki le hočejo — in ako se zavedajo, da morajo biti složni na gospodarskem in političnem polju proti kapitalistom. Bratje delaveci! Tu si časi poučenih bitk in barikad ne minuli. Danes se borimo delavci proti kapitalistom z "uma svetim mečem" in glasovnicem. Kapitaliste hujše zadene socialistična glasovnica, kot krogla iz puške repetirke!

Toda mi se vsega tega ne strašimo, aki pride do bitke, saj smo že vajeni in smo tudi že nekoli-

ko organizirani in v srečih imamo pogum!

Tako pritisajo na nas očabni prenogovni baroni in nas skušajo zasužniti z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Da je njih brezobzirni boj proti delavstvu tem veseljnji so se organizirali v lastne zveze, ki zaposlujejo zoper delave pekel in nebo in raje potrošijo milijone dolarjev za protidelavske boje kot pa da bi za en sam cent zvišali sramotno nizke plače delavev.

Ali naj mi ostanemo mirni in brezbrinji še naprej, ko vidimo, da nam preti pogrom, ko se naš nasprotnik pripravlja na odločilno bitko, da nas po srednjeveško zasužni, da v nas zatre zadnjo iskričo upanja na boljšo bodočnost? Ne, in nikakor ne!

Tudi mi se moramo pripraviti na ta boj na življenje in smrt, aki hočemo zmagati, aki hočemo samopomšnjam kapitalistom pokazati svojo številno moč. Da pa bo ta boj uspel, morajo biti naše moči organizirane, da bodo nastopile skupno in složno rama ob ramenih, kadar ne prizanaša niti nedolžni deci. Govorniki so apelirali na navzoče, da naj po možnosti pomagajo nedolžnim in preganjanim sirotom v Lawrence, Mass.

Tukaj smo pred kratkim organizirali nov socialistični klub, ki dobro napreduje in ki bo, kakor upamo, storil veliko za prebujenje tukajšnjih Slovencev na političnem polju.

Slovenci, glejte na to, da postane vsakde kolikor hitro mogoče državljan. Pojdite in vzemite prvi papir, aki ga še nimate, aki ga pa imate, pa skrbite, da ne zemete čim preje dobiti! Državljanstvo in volilna pravica, to je vaš češt, ki bo odbijal sovražne napade! Kdor ne skrbi za državljanstvo, ta se ne more imenovati zadevnega!

Bratje! Berite "Proletarca" in agitirajte zanj. Pridobite mu kolikor mogoče veliko novih naročnikov, kajti ta list se hori z nami, on čuti z nami, on živi in umrje z nami delaveci, iz tega sledi, da je res pravi delavski list, ki hoče svojim čitateljem in vsem delaveem dobro.

Zivelo delavstvo! Živel mednarodni socialism! Doli s kapitalizmom in izkoričevalci delavev! — Jos. Radišek.

Seattle, Wash. — 19. februar. — (En dan pred volitvami.) Našo mesto nima v svoji zgodovini volilnih bojev primere sedanjemu volilnemu boju, ki se v prvi vrsti bije med republikanci in demokratiki. Skoro je zanimivo gledati ta ravn in kav. Politična strast teh dveh strank presega že vse meje. Dokaz za to je fakt, da ti ljudje ne poznavajo nobene dostojnosti in se hočejo meščanom na vsak način vsiliti. Skoro vsak dan je videti ponujoče reklamo, katero prevažajo po mestu na raznih vozech in z godbami na čelu.

Vsak hoče biti najboljši prijatelj delavstva (seveda sedaj, kjer nihaljko nihaljko). Ta trdi, da je najbolj napreden človek na svetu, drugi, da je najbolj pošten, tretji najboljši poznavalec družinskih razmer delavev itd. itd.

Demokratični kandidat H. C. Gill se pridruža, da on najbolje ve, kje delavev čevelj žuli, (moral bi reči, kje ima hlačni žep delavev) odprtino.

Socialisti se le posmehujejo tej nagravnih gonji zaprašenih strank in zborujejo mirno. Brez vsake večje reklame bo jutri, t. j. 20. februar, socialistična stranka dosegla sijajen uspeh v Seattle-u.

Republikanska stranka je letos pri nas razdeljena v dva tabora. V enem so takozvani konservativci, v drugem pa "ustaši". Oba tabora se bijata in obdeljujeta pred seboj, da je le veselje. Ustavaši je naveč do tega, da porazijo Gillia, zahteva za mesto "open town" za prostitucijo.

H. C. Gill je v zadnjem času prenehjal napadati socialiste; to pa zato, ker ve, da so bili ravno socialisti tisti faktor, ki je povzročil njegov padec pri zadnjih volitvah.

Kakor se splošno trdi, so socialistični glasovi v enem letu narastli za 400% in to mu da mislite. Zaradi tega je hotel s socialisti narediti nekak kompromis. Samoobsebi je umetno, da so socialisti odločno odklonili vsake zveze s človekom, katerega se dr.

že vse slabe lastnosti, a dobrih nič.

Gill je pri neki priliki dejal, da so socialisti "all right", samo, da je še daleč do tega, da bodo prišli na krmilo in da bo on takrat zastopal njih stališče. Ako Gill milisi, da je socialistična stranka kakor pribelašči takih grešnikov kot je on, se pošteno moti. Vsak tepebi bi spal na postelji, katero so mu drugi pripravili in postali.

Njegovo prijateljstvo in ljubezen do delavstva je samo začasno in prisiljeno, ker rabi delavskih glasov, a ko bo konec volitev, bo končno tudi njegovega zanimanja in ljubezni do delavev. In tako so vsi ti kapitalistični kandidati brez izjeme.

Predzadnjo nedeljo so sklicali tukajšnji sodruži v "Dreamland Ring" protestni shod proti barbarski brutalnosti, katero rabijo oblasti v Lawrence, Mass., napram strajkujočim tkalcem. Šest govornikov je živo pojasnilo podivjanost državne milice, ki z nasiljem posebnih skominov zanj, čeprav sem že bolj v križih. Pa naj bo že krize ali klijuk kolikor hoče, a jaz sem se vseeno počutil srečnega, ko sem videl na skupni maškaradni veselici Franklin-skih društav elegantno maskirano gospico Anico Pilott. Njena oblika je bila rdeča v pravem pomenu besede od nog do glave. Seboj je nosila tudi rdeč zapestnik, na katerem je bil napis: "Za tiskovni fond "Proletarca."

Dražestna maska je nakolektala \$7.34. Za to svojo originalnost in požrtvenost zaslubi vse priznanje in zahvalo; zlasti pa že za to, ker je bilo to prvo delo med tukajšnjim nežnim spolom za napredek socialistične stranke.

Veselica je tudi v drugih ozirih obogata nespela. Vdeležba je bila ogromna in tudi mask je bilo precejšnje število. Cisti dobiček te veselice je namenjen polovico za literaturo, polovica pa v korist izobraževalnemu domu.

Socialistično gibanje v tukajšnjih naseljih je povsem nekakor klaverino. Vsak se zanima prej za kake neumnosti kakor pa za izboljšanje svojega položaja. Potrebno bi bilo, da bi socialistični delavci se prirejali večkrat shode, na katerih bi razmotrivala razna vprašanja ter pokazali nezavednim sodelavcem vzroki sedanje bede ter jim pokazali v jasni luči, da je ravno nezavednost in brezbrinost delavev kriva, da se nam slabodi in da je zato treba v prvi vrsti zavednosti proletariata za odstranitev sedanjega krivčnega družbenega reda.

Pred tedni je poročal eden naših prostomislecev v Clev. Ameriki, da nam gre pri nas malo bolje po novem letu, ker delajo vse tovarne in druga podjetja, vendar se delo težko dobri, ker je mnogo delavev brez dela.

Pred tedni je poročal eden naših prostomislecev v Clev. Ameriki, da nam gre pri nas malo bolje po novem letu, ker delajo vse tovarne in druga podjetja, vendar se delo težko dobri, ker je mnogo delavev brez dela.

Sedaj mi je jasno, zakaj imajo toliko izgovorov kadar rečem, da naj se naroči na "Proletarca". Namreč zato, ker ta listo ne inšteje in ne sme pisati takih členov: kajti "Proletar" ima druge tvarine dovolj, od katere imajo delaveci kaj koristi.

Kadar pa je tako narejeno, da toliko izgovorov kadar rečem, da naj se naroči na "Proletarca".

Sedaj mi je jasno, zakaj imajo toliko izgovorov kadar rečem, da naj se naroči na "Proletarca".

Kadar pa je tako narejeno, da toliko izgovorov kadar rečem, da naj se naroči na "Proletarca".

vseh čitateljev, da se primejo dela za večjega "Proletarca".

Povem naj še to, da je vsak organiziran delavec obenem tudi solastnik tega lista, dočim sta samo dve osebi lastnika Clev. Amerike, ki se nikakor ne more imenovati delavški list, kajti kadar se gre za delavške koristi in privatni žep teh dveh lastnikov, tejava list ne pozna delavcev.

Tolikor se mi je zdelo potrebno pojasnit, ker nekateri ne znajo ali pa nočjo vedeti koliko je ta časopis vreden.

S pozdravom

John Blažič.

Franklin — Cgh. Pa.

Je pač smola no: pust jo je oduril kakor kamniški "šnelzog" in mene pustil samca. Sicer je pa zakonski jarem itak težak in nič manj posebnih skominov zanj, čeprav sem že bolj v križih. Pa naj bo že krize ali klijuk kolikor hoče, a jaz sem se vseeno počutil srečnega, ko sem videl na skupni maškaradni veselici Franklin-skih društav elegantno maskirano gospico Anico Pilott. Njena oblika je bila rdeča v pravem pomenu besede od nog do glave. Seboj je nosila tudi rdeč zapestnik, na katerem je bil napis: "Za tiskovni fond "Proletarca."

Dražestna maska je nakolektala \$7.34. Za to svojo originalnost in požrtvenost zaslubi vse priznanje in zahvalo;

Franklin — Cgh. Pa.

Je pač smola no: pust jo je oduril kakor kamniški "šnelzog" in mene pustil samca. Sicer je pa zakonski jarem itak težak in ni

Avstr. Slovensko



Ustanovljeno

Bol. Pod. Društvo

16. januvarja 1892.

Sedež: Frontenac, Kans.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, Mineral, Kans.
 Podpreds.: FRANK AUGUSTIN, Box 360, W. Mineral, Kans.
 Tajnik: JOHN ČERNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans.
 Blagajnik: FRANK STARČIČ, Box 489, Frontenac, Kans.
 Zapisnikar: LOUIS BREZNIKAR, L. Box 38, Frontenac, Kans.

NADZORNICKI:

PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans.
 ANTON KOTZMAN, Frontenac, Kans.
 MARTIN KOCMAN, Box 482, Frontenac, Kans.

POROTNI ODBOR:

JOSIP SVATO, Woodward, Iowa.
 JAKOB MLAČAR, Box 320, W. Mineral, Kans.
 JULIJ BOGNAR, Box 6, Breezy Hill, Mulberry, Kans.

Poročila iz naselbin.

Eveleth, Minn. — Cenj. urednik! — Zadeva, o kateri hočem poročati, je sicer bolj privatna, a se mi zdi vsekakso potrebno, da jo tudi drugi zvede in potem sodijo sami.

Jaz spodaj podpisani sem bil pred kratkem odslovljen iz dela, češ, da ni zame več dela, a v resnici tisti za tem vse drug vzrok. Sicer bi človek ne mogel verjeti, a resnično je, da je vzrok moje odslovitve neki tukajšnji slovenski slammati "boss" Fr. Novlan, po domači Tišler. Torej take lepo rojake imamo tu pri nas na Evelethu. To človeče ima menda samo zato piko na mene, ker mu nisem hotel cigar nositi, kakor to delajo nekateri Slovenci in dalje se je hotel maščevati nad menom zato, ker nisem hotel ustreči njegovi srčni želji ter od njega hišo kupiti, ki jo ima na prodaj. Na enak način se je maščeval tudi nad dvema drugima rojakoma. Tako daleč, vidite rojaki, sega podlost in neznačajnost ljudi, ki bi morali biti pravzaprav za vzugled sicer je pa pri nas mnogene, da nihče ne more postati kaj več, ako ni sposoben z delavei posstopati kakor s psi.

Sicer hočejo ljudje te vrste veljati povsod kot za nekake naprednjake, a da se pri takih "poturieah" ne more govoriti o naprednosti je jasno. Vsa naprednost in slava takih ljudi se zreali v "glažu" in petolizništvu. Nikkor se morem razumeti, kako se more človek tako spozabiti, da pomaga krivičnim kapitalistom

zatirati delavce, dasi še sam ni skelek delavskih hlač. Za tisto borno drobtinico kapitalistične milosti, pa menda vendar ni treba biti po pasje udan in biti pripravljeni iti v smrt za kompanijke vampirje.

Soc. pozdrav Anton Car.

Youngstown, O., 25. februar. — Zopet malo poročila iz tukajšnje naselbine. Z delom gre počasi, a kljub temu se armada brezposelnih krči odkar se je ogrelo. Kako se čuje, se bodo na leto gradile na vseh koncih mesta raznovrstne tovarne in druga poslopja. Ali kaj pomaga proletare, ko gradi samo za parazite, a sam je vedno siromak. Da se to temu dogaja tako v 20. stoletju, je v prvi vrsti kriv delavec sam, ker ne pozna solidarnosti. Isto napako je opaziti pri vseh narodih. Slovani so precentuelno v mojem pogledu najslabši.

Hrvatski proletariat ima v East Youngstown soc. organizacijo, štev. 18 Jugoslov. Soc. Zvezke, katera še precej dobro napreduje. S posredovanjem omenjenih organizacij se je danes obdržaval javni ljudski shod, kateri je bil jako dobro obiskan. Dvorana je bila natlačena z starim in mladim obojega spola. "Sveti mož" Brier

Hill cerkev v Youngstownu, O., je zvedel za ta shod, ter se je izrazil, da bi rad prisostoval shodu ter da hoče dokazati, da je nauk socializma nepraktičen. Sodruži se ga povabili pismenim potom trikrat, a "modri" gospod se je zbral moralične zašnicie od strani delavcev in se ni odzval pozivu. Vsekakor je to slabno znamen-

je za tako kapacitet. Sodruž Žikič iz Allegheny, Pa., je govoril. Program je bil: Socializem in delavstvo. Govornik je s svojim krepkim in občutnim glasom odprl marsikateremu zaspane možgane. Koncem govorja je še posebno apeliral na delavce, da naj naročajo soc. delavske časnike in čitajo socialistično literaturo. Shoda so se udeležili tudi Sloveni iz Youngstowna in Struthers-a, Ohio.

S soc. pozdravom.

John Petrich, tajnik, soc. kluba, štev. 62. J. S. S. Z.

Listnica uredništva.

* Youngstown, O., J. P. — Poziv na sejo bi ne imel pomena, ker list izide šele 5. marca. Zdravi!

* Gilbert, Minn. Zastopnik — Dopis premalo stvaren; zato ga ne moremo priobčiti. Pošljite o delavskih razmerah in socialističnem gibanju in bomo dragevolje priobčili. Na svrdenje!

* Euelid, O. Dopisnik. Zahteva spada v "Glasilo" S. N. P. J. Za nas nima pomena. Pošljite kaj družega! Pozdravljeni!

Hrana in spanje.

To dvoje sta najbolja zdravila na svetu. Brez hrane in spanja ni življenja. Najvažnejše od teh dveh je hrana, ker, ako telo sprejme dovolj hranilnih snovi in do dela prebavi, se zamoremo razveseliti naravnega, okrepujočega spanja. To dokazuje potrebo zdravega teka in dobre prebave. Kako hitro se počake kaka nedost in navadni slasti in v prebavi, morate takoj rabiti Trinerjevo zdravilno grenko vino. Se stavljeno je iz drečega vina in izbranih zelišč ter ne vsebuje nikakih škodljivih snovi. Polalko bodri in zelo ojačuje prebavne organe, pomnožuje tek, pomaga k prebavi ter preskrbi zdravo spanje. Takoj bo odpravilo zabsanost in njene posledice, želodene in črevesne bolezni.

V lekarneh — Jos. Triner, 1333—1339 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Prehlajenja se lahko iznebiti in bolečine v vratu ter v prsih minejo takoj, če se napravi par močnih drgnjenj s "Pain Expeller", kakor je popisano v knjizi, v kateri je zavita steklenica. Sredstvo se lahko kupi v Ameriki v sleherni lekarni za 25 centov steklenica, a "modri" gospod se je zbral moralične zašnicie od strani delavcev in se ni odzval pozivu. Vsekakor je to slabno znamen-

"No Work-No Pay"
The Workingman's Problem

Zanemarjen prehod.

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER

odstrani nevarne posedice, ako se pravčasno rabi po predpisih, ki so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in sidro na omotu.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N. Y.
Dr. Richterjev Congo Pillule olajšajo.
(C5c. ali 50c.)

ROJAKI v Waukegan!

Če kočete piti dobre pijače in se zabaviti po domače pojrite k

B. Mahnich-u,

714 Market Street, Waukegan.

Pri njemu je vse najbolje. Kdor ne vrjame, naj se prepriča.

DOBRA, DOMAČA GOSTILNA
v Clevelandu, Ohio

J. SVETE po domače pri ZALARJU

6120 St. Clair ave

toči vino, pivo in žganje prve vrste. Smodek prve kvalitete so na prosi. Za mnogobroj poset se priporoča rojaku v Clevelandu, pa potnikom Lastnik.

Importiran starokrajski
tobak vsake vrste

za cigarete, pipe in žvečenje. Importirane cigare in cigarete. Vse pristno in po zmernih cenah.

VAC. KROUPA,

1245 W. 18th St., Chicago, Ill.

M. A. Weisskopf, M. D.

Izkusen zdravnik.

Uraduje od 8—11 predpoldne in od 6—9 zvečer.

1842 So. Ashland Ave.

Tel. Canal 476 Chicago, Ill.

Dobra domača kuhinja.

Dr. W. C. Ohlendorf, M. D.

Zdravnik za notranje bolezni in ranocelinik.

Izdavnica preiskava brezplačno—plačati je le zdravja, 1924 Blue Island Ave., Chicago. Ureduje od 1 do 8 pol. od 7 do 9 zvečer. Izven Chicago živeči bolniki naj pišajo slovensko.

ALOIS VANA — izdelovatelj —

sodovice, mineralne vode in raznib neopojnih pijač. 1837 So. Fisk St. Tel. Canal 1406

I. STRAUB
URAR

1010 W. 18th St. Chicago, Ill.
Ima vodo načelo ur, veritje, pravno in drugih dragotin. Izvršuje tudi vsakovrstna popravila v tej stroki in zelo nizki ceni.

AVSTRO-AMERIKANSKA
ČRTA.

Najpripravnja in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvata.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi počni in novi parobrod na dva vijaka;

Cesar Franc Jožef I. odplovje prvi iz New York 15. June 1912.

Martha Washington, Laura, Alice, Argentina in Oceania

Parniki odplujejo iz New York ob sredini ob 1 popoldan in iz Trsta ob sobotah ob 2 popoldan proti New York. Vsi parniki imajo brezplačni brajovi, električno razsvetljavo in so moderno urejeni. — Hrana je domaća. — Morariji in zdravni govorijo slovensko in hrvatsko.

Za nadalne informacije obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHELPS BROS. & CO
Gen'l Agt's, 2 Washington St., New York.

Zastopnik za Zapad: K. W. Kempf, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

LOUIS RABSEL
moderno urejen salun
NA 460 GRAND AVE., KENOSHA, WIS.
Telefon 1199.

Odprt po dnevi in po noči.

“BALKAN”
KAVARNA - RESTAURACIJA
IN POOL TABLE

M. Poldručec 1816 So. Centre Ave.

ZDRAVLJENJE V 5 DNEH

Varicoceli
HydrocoleBREZ NOŽA
IN BOLECIN

Ozdravim vsacega, kdo trpi na Varicoceli, Structuri; daje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezni tičnih se moških.

Ta prilika je dana zlasti tistim, ki so izdali že velike svote zdravnikom ne da bi bili ozdravljeni in moj namen je, pokazati vsem, ki so bili ozdravljeni po tucatih zdravnikov, brezupseno, da posedujem le jaz edino sredstvo, s katerim zdravim veselno.

Popravite Vaše zdravje

Pridite v moj urad in gorovite zaupno. Govorimo vse jezik. Dobili boste najboljšo nasvetno in prednosti, ki sem si jih iztekel v moji 14 leti praksi kot specialist v bolezni pri moških.

Ozdravim positivno želodec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih.

(Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati).

TAJNE moške bolezni
zguba nagona, bolezni v ledicah in jetrih

zdravim hitro za stalno in tajno. Živčene one-mogosti, slabost, napor, zastrupljenje in zguba vode.

PLJUČA naduho, Bronchitis, srčne bolezni, arčne, otekline, podju in druge organske bolezni zdravim za stalno.

beli tok, bolezine v ozature, garje, otekline, podju in druge organske bolezni zdravim za stalno.

lucije, onemoglost itd.

(Preiskovanje brezplačno) (Nasveti zastonj.)

DR. ZINS, 183 N. Clark Str. Chicago

Odprt: 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjut. do 4 pop.

Zmanjšuj stroške, množi prihranek ni bogatstvo ti je zagotovljeno.

Ne poslužite svoj denar v brezdelju temveč ga zaposlite, da vam bo prinašal 3% obresti

Za začetek zadostuje samo \$1.00

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

USTANOVLJENA 1900

Aktiva značajo nad polmilična dolarjev. Odprt v soboto zvečer od 6-8 ure

JUGOSL. ZADRŽNA TISKARNA

GLAVNICA SOUTH SLAVIC COOPERATIVE PRINTERY INCORPORATED

\$10.000.00

Delnice se prodajajo po \$10.00 ena in jih je

moči odplačevati po \$1.00. Pristopajte k temu zadružnemu podjetju, ki bo nosilo dvojno korist in ki bo trdnjava delavske prosvete.

Vsa pisma je nasloviti na

FRANK PETRICA, 1830 So. Centre Ave.,

CHICAGO, ILL.

DOHODKI											
Kraj in števila društva	Štev.	Prenos	Vstopna	Mesečna	Ženski	Izdatki	Centralni fond	Kazi	Rasno	Prejem od st. oskrbe	Skupni dohodki

<tbl_r cells="12" ix="2" maxcspan="1" maxrspan